

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему: «Облік, аналіз та контроль виробничих запасів: теоретичні положення та діюча практика на прикладі ТОВ «Кубей Агро»»

Виконавець:

студентка 41 групи, ФМОІТ
Карагіоз Анастасія Дмитрівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Шевчук Ніна Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальною проблемою в економіці України є не залучення виробничих запасів і нарощування обсягів, а їх використання. Прискорення обороту виробничих запасів на один лише день дасть змогу, в цілому по країні господарству вивільнити значну частину коштів, зайняту у сфері обігу. Для цього потрібний дійовий економічний механізм впливу на ефективність використання виробничих запасів. Ринкові відносини вимагають перегляду системи бухгалтерського обліку. На сьогодні одним з найбільш складних і суперечливих питань українського обліку є облік виробничих запасів.

Різні проблеми організації обліку і контролю, в тому числі і виробничих запасів, докладно розглянуті в роботах таких відомих вчених-економістів, як: Білуха М.Т., Кужельний М.В., Савицька Г.В., Бутинець Ф.Ф., Мурашко В.М., Петрова В.І., Белова Н.Г., Стражева В.І., Сопко В.В. та інші.

Проте існує низка невирішених питань стосовно обліку та контролю виробничих запасів підприємств у сучасних умовах, що обумовило вибір теми дослідження та дозволить надати деякі практичні рекомендації щодо вдосконалення організації бухгалтерського обліку й аудиту виробничих запасів, шляхом змін у аналітичному та синтетичному обліках, порядку проведення внутрішнього контролю на підприємстві, оформленні первинної документації.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в теоретичному та практичному вивченні ведення обліку і контролю виробничих запасів та розробці на його основі рекомендацій і пропозицій досліджуваному підприємству, що забезпечить його ефективне функціонування у сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- вивчення нормативно-правового забезпечення обліку і внутрішнього контролю виробничих запасів;
- визначення сутності виробничих запасів, їх складу та класифікації у відповідності до нормативної та економічної літератури;
- ознайомлення з системами обліку та контролю виробничих запасів на досліджуваному підприємстві;
- визначення ступеня забезпеченості та ефективності використання досліджуваного підприємства виробничими запасами;
- надання пропозицій щодо удосконалення методики та організації ведення обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на досліджуваному підприємстві.

Об'єктом дослідження виступає діюча система обліку, контролю і аналізу економічної діяльності ТОВ «КУБЕЙ АГРО», яке продає оптом зерно, плоди винограду і плоди фруктових дерев. Також займається торгівлею худоби на м'ясні ринки.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних питань щодо обліку, контролю й аналізу виробничих запасів на досліджуваному підприємстві з метою покращення системи управління підприємством в цілому.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у випускній роботі використовувалися як загальнонаукові, так й специфічні методи пізнання, зокрема це наукова абстракція, індукція та дедукція, аналіз й синтез, порівняння, статистичні методи, експертна оцінка та контрольні питання, вибіркоче обстеження і групування, методу комплексного підходу тощо, що зумовлено методологічною основою дослідження - системним підходом до розкриття економічної сутності виробничих запасів.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти з питань оподаткування, обліку, аудиту й звітності, наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених у сфері бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку, економічного аналізу й контролю, а також дані поточного обліку і звітності ТОВ «КУБЕЙ АГРО».

Незважаючи на те, що в економічній літературі було висвітлено велику кількість питань, пов'язаних з удосконаленням обліку, трансформаційні процеси, що відбуваються в економіці країни, зумовлюють необхідність подальшого дослідження практичних і методичних засад організації обліку виробничих запасів. Дослідження, проведені в процесі написання даної роботи, покликані розширити та доповнити відомості як про економічні особливості виробничих запасів, так і про методику їх обліку та контролю на підприємстві.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (33 найменувань) та 9-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 106 сторінок. Основний зміст викладено на 7-99 сторінках. Робота містить 25 таблиць, 19 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи обліку виробничих запасів»* досліджено класифікацію та економічну сутність виробничих запасів; розглянуто нормативно-правову базу регулювання виробничих запасів; розглянуто особливості обліку виробничих запасів.

У другому розділі *«Організаційно-методичні засади обліку виробничих запасів та шляхи їх удосконалення»* проаналізовано організаційно-економічну характеристику базового підприємства; розглянуто організацію діючої системи обліку виробничих запасів; наведено пропозиції щодо вдосконалення існуючої системи обліку виробничих запасів на підприємстві.

У третьому розділі *«Аналіз та контроль виробничих запасів у теоретико-практичному аспекті та напрями їх поліпшення»* розглянуто завдання, мету, об'єкти та джерела інформації контролю виробничих запасів; запропоновано напрями поліпшення контролю виробничих запасів; проаналізовано виробничі запаси ТОВ «Кубей Агро».

ВИСНОВКИ

Достатня кількість та доцільне використання виробничих запасів є однією з основних передумов ефективного ведення господарської діяльності більшості підприємств. Ефективне використання виробничих запасів забезпечує швидкість

обороту вкладеного капіталу та зростання прибутку підприємства, що позначає запаси як один з визначних об'єктів обліку на підприємстві.

У даній кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та внесено практичні рекомендації з удосконалення методики обліку, аудиту та аналізу виробничих запасів на досліджуваному підприємстві. Отримані результати свідчать про досягнення поставленої мети і дають змогу зробити такі висновки:

1. В економічній літературі існує велика різноманітність думок стосовно сутності поняття «виробничі запаси», їх класифікації, оцінки та методів обліку. На нашу думку, найточнішим є визначення: виробничі запаси – це матеріальні ресурси, що призначені для використання у виробничому та інших господарських процесах, але ще не використовуються та забезпечують безперебійну роботу підприємства. Кожне підприємство самостійно обирає ту класифікацію, яка задовольняє усі потреби користувачів інформації та надає змогу приймати ефективні управлінські рішення, виходячи з особливостей галузі та виробничого або технологічного процесу.
2. Система нормативно-правового забезпечення виробничих запасів представлена трьома рівнями: міжнародним, державним та підприємства, які визначають методологічні засади формування в обліку інформації про виробничі запаси, регулюють їх порядок оцінки і обліку на підприємстві та розкриття інформації в фінансовій звітності, регулюють порядок здійснення операцій, пов'язаних із рухом виробничих запасів.
3. В ході дослідження було ознайомлено з діючими системами обліку та контролю виробничих запасів на досліджуваному підприємстві та встановлено: облік виробничих запасів ведеться у відповідності до норм чинного законодавства, проте не забезпечує користувачів аналітичною інформацією стосовно руху запасів на підприємстві; система контролю як система відсутня на підприємстві, контроль здійснюється працівниками лише в момент здійснення операції.
4. ТОВ «Кубей Агро» не використовує можливості економічного аналізу для прийняття управлінських рішень, тим самим зменшуючи їх ефективність. Нами було запропоновано звернути увагу на цей інструмент управлінського обліку, зокрема проводити аналіз забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів.
5. Облік виробничих запасів – це трудомістка область обліку, яка потребує значної уваги. Проаналізувавши облік виробничих запасів на досліджуваному підприємстві було встановлено, що він потребує удосконалення. Нами запропоновано наступне:
 - введення в штат посади замісника бухгалтера, який візьме на себе частину ведення обліку та звільнить головного бухгалтера від навантаження у вигляді проведення повного бухгалтерського обліку, що надасть змогу йому зосередити свою увагу на більш стратегічно важливих питаннях підприємства;
 - для забезпечення ефективності ведення обліку запасів в цілому, надання своєчасної інформації стосовно обсягів придбання та реалізації, змоги

своєчасного формування необхідним поповненням запасами створити оптимальний графік документообігу;

- для забезпечення безперервності виробничого процесу встановлювати оптимально необхідну величину запасів та оформлювати це Звітом про необхідність встановлення мінімальної кількості запасів;
- використовувати Відомість аналітичного обліку руху виробничих запасів як документ, який виступатиме у якості контрольного за замовленнями необхідної мінімальної кількості запасів та за рухом запасів по підприємству в цілому;
- для забезпечення ефективності використання виробничих запасів у розрізі наданих послуг та виконаних робіт використовувати Звіт про надані послуги та виконані роботи, що мінімізує списання запасів при рівних початкових даних на однакових роботах;
- інвентаризація на ТОВ «Кубей Агро» проводиться один раз на рік перед складанням фінансової звітності, що не дає змоги своєчасно виявляти відхилення фактичної наявності запасів. Тому пропонуємо підприємству проводити інвентаризацію раз у квартал.

Ознайомившись з діяльністю ТОВ «Кубей Агро» встановлено, що облікові й контрольні функції виконує одна й та ж сама посадова особа, що практично невілює проведення контролю. Для розмежування облікових та контрольних функцій нами було запропоновано ввести посаду внутрішнього аудитора, а також для забезпечення його роботи: методика проведення перевірки виробничих запасів; затвердити внутрішньослужбовий стандарт з перевірки виробничих запасів; розробити робочі документи для відображення результатів проведеної роботи.

За результатами проведеного дослідження надані рекомендації щодо вдосконалення облікового, контрольного та аналітичного процесів у ТОВ «Кубей Агро». Дані пропозиції покликані збільшити інформативність бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо виробничих запасів на підприємстві. Впровадження даних рекомендацій надасть змогу сформувати ефективну обліково-контрольну систему на ТОВ «Кубей Агро».

АНОТАЦІЯ

Карагіоз А.Д. «Облік, аналіз та контроль виробничих запасів: теоретичні положення та діюча практика на прикладі ТОВ «Кубей Агро»».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Облік і аудит».

(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2020.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та практика обліку і контролю виробничих запасів.

Проаналізовано нормативно-правові акти з питань обліку, контролю, оподаткування, й звітності, наукові публікації та монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених у сфері бухгалтерського, фінансового та управлінського обліку, економічного аналізу й контролю, практику ведення обліку та контролю виробничих запасів у ТОВ «Кубей Агро».

Запропоновано шляхи удосконалення організації та методики ведення обліку та внутрішнього контролю виробничих запасів на досліджуваному підприємстві, а саме: створення оптимального графіка документообігу, проведення аналізу забезпеченості та ефективності використання виробничих запасів, встановлення оптимально необхідної величини запасів, використання Відомості аналітичного обліку руху виробничих запасів, проведення інвентаризації раз у квартал, введення в штат посади замісника бухгалтера.

Ключові слова: виробничі запаси, облік, контроль, аудит, документообіг, економічний аналіз.

ANNOTATION

Karahioz A.D. «Accounting, analysis and control of inventories: theoretical aspects and current practice by the example of Kubey Agro LLC».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 "Accounting and Taxation"

(code and name of the specialty)

for the educational program «Accounting and Audit».

(title of the educational program)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2020.

The work deals with the theoretical aspects and the practice of accounting and control of inventories.

Author has been analysed regulatory acts of accounting, control, taxation and recording, scientific publications and monograph editions of domestic and foreign scientists in the accounting, financial and managerial accounting, economic analysis and control of the practice of accounting and also control of inventories in Limited Liability Company «Kubey Agro».

Ways to improve the organization and methods of accounting and internal control of inventories at the studied enterprise, namely: creating an optimal schedule of documents, analysis of security and efficiency of inventories, establishing the optimal amount of inventories, use of information on analytical accounting of inventories, inventory quarterly, introduction of the position of deputy accountant.

Keywords: inventories, accounting, control, audit, document flow, economic analysis.